

Talepunkt til forelæggelse i Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg 14. juni

12. juni 2017

Indledning

Vi er nu nået til at vedtage de årlige landespecifikke anbefalinger til alle EU-landene. Det er en central del af den økonomisk-politiske koordinering i EU. Med de nye anbefalinger følger vi op på den horisontale diskussion om implementeringen af sidste års anbefalinger og reformindsatsen generelt på ECOIN 21. marts. Det er således en øvelse, hvor vi på baggrund af hinandens ideer og nationale erfaringer med reformer får fastsat nogle pejlemærker, der kan hjælpe til at målrette reformarbejdet i de enkelte EU-lande.

Anbefalingerne vedtages på et bagtæppe af økonomisk fremgang i Europa: Væksten i EU har ligget på ca. 2 pct. siden 2014 og forudses at gøre det samme i de kommende år. Beskæftigelsen i EU er steget med godt 1 pct. årligt siden 2014. Og ledigheden i EU ventes i år tilbage på gennemsnittet for perioden 2003-07 (godt 8,5 pct.) og forventes fortsat at falde. Generelt nærmer EU-landene sig en situation med fuld kapacitetsudnyttelse.

Udsigter for vækst, beskæftigelse og ledighed er marginalt forbedret i Kommissionens seneste prognose sammenholdt med den foregående prognose, både for EU og eurolandene.

De tiltagende positive takter i EU's økonomi skal blandt andet ses i lyset af de seneste års reformer (kombineret med den meget lempelige pengepolitik).

Der er dog fortsat betydelige udfordringer og stor forskel fra land til land. Flere EU-lande kæmper stadig med høj arbejdsløshed og væksten holdes tilbage af en underliggende svag udvikling i produktiviteten, høje ubalancer fra kriseårene og i nogle lande en fortsat svag banksektor tynget af store beholdninger misligholdte lån.

Den demografiske udvikling i Europa stiller stadig større krav til indretningen af vores arbejdsmarkeder og pensionssystemer, hvis vi vil bevare det høje velfærdsniveau, vi har i dag.

Den politiske usikkerhed er blevet større i det forgangne år, og den lempelige pengepolitik og de lave renter, som har været med til at understøtte opsvinget, vil ikke vare ved.

Selvom der gradvist er kommet bedre styr på de offentlige finanser, er de stadig for svage til at modstå nye tilbageslag.

Den mest presserende konsolidering for at få de faktiske underskud tilbage under 3 pct. af BNP i halen på krisen er nået langt: I 2011 var der 24 lande med henstillinger, nu er der snart kun fire lande, der fortsat er i proceduren for uforholdsmæssigt store underskud.

Men der er stadig for mange lande med for høj offentlig gæld og for store strukturelle underskud: Over halvdelen af landene har endnu ikke opnået deres egne mellemfristede mål for den strukturelle saldo. I den nuværende situation, hvor de allerfleste økonomier nærmer sig deres potentiale, burde de offentlige finanser være betydeligt bedre konsolideret.

Nogle tror fortsat, at kortsigtede finanspolitiske lempelser er svaret på EU's udfordringer. Det er forkert. Nogle argumenterer også for, at integration blandt eurolandene er svaret på udfordringerne. Men hverken finanspolitiske lempelser eller mere integration kan løse de europæiske økonomiers udfordringer, der primært er af *strukturel* karakter. Der er behov for *strukturelle reformer*, hvis vi skal styrke vækstpotentialet og sikre en mere velfungerende ØMU.

Det bedste man kan gøre med finanspolitikken er dels at sikre en mere vækstvenlig sammensætning af de offentlige finanser og dels sikre strukturel balance, så der opbygges finanspolitiske buffere. Det vil være det bedste værn mod fremtidige tilbageslag og usikkerhed.

Derfor skal vi fortsætte reformarbejdet og benytte dette års anbefalinger til at holde hinanden fast på reformsporet.

Jeg vil i det følgende først komme ind på Kommissionens anbefalinger og generelle prioriteter for den økonomiske politik i EU-landene. Derefter anbefalingerne til Danmark.

Overordnet om Kommissionens anbefalinger

Kommissionen offentliggjorde 22. maj sine bud på landespecifikke anbefalinger til EU-landene.

Anbefalingerne afspejler bl.a. Kommissionens prioriteter fra vækstundersøgelsen om fremme af investeringer, gennemførelse af strukturreformer og ansvarlig finanspolitik.

Anbefalingerne afspejler også de landespecifikke udfordringer identificeret i Kommissionens landerapporter fra februar, herunder makroøkonomiske ubalancer i nogle lande.

EU-lande med store udfordringer, herunder alvorlige ubalancer, bliver anbefalet en relativt omfattende politisk indsats.

For EU-lande med mindre alvorlige udfordringer, lægges der op til færre og mere målrettede anbefalinger.

Selvom anbefalingerne varierer i omfang og karakter, kan der alligevel peges på nogle overordnede tendenser:

Mange lande modtager anbefalinger til finanspolitikken.

De 17 lande i den forebyggende del af Stabilitets- og Vækstpagten, som ikke ventes at leve op til deres mellemfristede mål, anbefales strukturelle budgetforbedringer i 2018.

Spanien og Frankrig, som er i den korrigerende del af Stabilitets- og Vækstpagten, anbefales at overholde kravene i deres henstillinger for at bringe underskuddet under 3 pct. af BNP inden for deres respektive frister.

Tyskland og Nederlandene anbefales at benytte finanspolitikken og strukturpolitikken til at styrke vækstpotentialt og understøtte den indenlandske efterspørgsel under hensyntagen til landenes mellemfristede mål for den strukturelle saldo.

Tyskland anbefales konkret at øge de offentlige investeringer.

Flere lande anbefales også at styrke holdbarheden af pensionssystemerne (Litauen, Luxembourg, Portugal, Polen, Slovenien og Østrig).

Der er i flere anbefalinger også et fokus på arbejdsmarkedsreformer og behovet for at nedbringe ledigheden, øge beskæftigelsen og sikre social inklusion.

Der bl.a. tale om anbefalinger om at forbedre den aktive arbejdsmarkedspolitik. Og anbefalinger om at styrke integrationen af udsatte grupper på arbejdsmarkedet.

For flere lande lægges der også op til anbefalinger med fokus på at forbedre investerings- og erhvervsklimaet.

Det drejer sig bl.a. om tiltag til at forbedre virksomhedernes adgang til finansiering. Og tiltag til at forbedre den offentlige administration.

Flere anbefalinger har også fokus på at styrke produktiviteten.

Det udmønter sig bl.a. i forslag til anbefalinger om at øge konkurrencen på service- og produktmarkederne.

Anbefalingen til Danmark

Vender vi blikket mod Danmark, så er vi netop et af de lande, hvor Kommissionen vurderer, der kan gøres mere for at øge produktiviteten.

Kommissionen lægger således op til en anbefaling til Danmark om at fremme konkurrencen i den indenlandsk orienterede servicesektor.

Det er på linje med tidligere års anbefalinger til Danmark og stemmer godt overens med regeringens dagsorden.

Styrket produktivitet er centralt for vækstpotentialet i Danmark. Og øget konkurrence i servicesektoren er en del af løsningen.

Regeringen ser løbende på mulighederne for at sikre en mere effektiv regulering, der mindsker byrderne for virksomhederne og fremmer sund konkurrence.

EU-Kommissionen har i modsætning til tidligere år ikke lagt op til en specifik finanspolitisk anbefaling til Danmark.

Det er jeg ganske tilfreds med. Det er dog også en påmindelse om at fastholde den ansvarlige linje i finanspolitikken og blive ved med at lave reformer, der styrker dansk økonomi.

Afslutning

Kommissionens udkast til udtalelser og anbefalinger skal i denne uge drøftes af beskæftigelsesministrene og i ECOFIN. Det Europæiske Råd vil skulle tilslutte sig anbefalingerne på topmødet 22.-23. juni, inden de vedtages endeligt af ECOFIN. Landene forventes herefter at tage højde for anbefalingerne i deres økonomiske politik.

Anbefalingerne vedtages ved et såkaldt ”følg eller forklar” princip: Rådet skal offentligt forklare og begrunde de ændringer, som måtte blive vedtaget med kvalificeret flertal i forhold til Kommissionens udkast til anbefalinger.

Det er forventningen, at landene generelt støtter Kommissionens udspil til anbefalinger samt overordnede prioriteter, og at Rådet derfor kun i begrænset omfang vil justere i udspillet. Det er også forventningen, at der på DER generelt vil være tilslutning til den enighed, som måtte kunne opnås i Rådet.

Nu skal vi så hver især gøre vores hjemmearbejde og følge op på vores respektive anbefalinger, så vi også i de kommende år vil opleve stigende vækst og beskæftigelse.

Tak for ordet.